

ODLUKA O PRIHVATLJIVOSTI

Datum usvajanja: 11. septembar 2019. god.

Predmet br. 2016-13

Miomir Krivokapić

protiv

EULEX-a

Komisija za razmatranje ljudskih prava, na zasedanju održanom 11. septembra 2019. god. u sledećem sastavu:

g. Guénaél METTRAUX, predsedavajući član
gđa Anna BEDNAREK, član
gđa Anna AUTIO, član

Uz asistenciju:

g. Ron HOOGHIEMSTRA, pravni službenik

razmotrivši gore pomenutu žalbu predstavljenu u skladu sa Zajedničkom akcijom Saveta 2008/124/CFSP od 4. februara 2008. god., EULEX Konceptom odgovornosti od 29. oktobra 2009. god. o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava i Pravilnikom o radu Komisije, sa poslednjim izmenama od 15. januara 2019. god.,

Nakon razmatranja, odlučuje sledeće:

I. POSTUPAK PRED KOMISIJOM

1. Žalba u ovom slučaju registrovana je 30. juna 2016. godine.
2. Pismom od 1. jula 2016. god., Komisija je informisala Misiju da je predmet registrovan pred Komisijom.
3. 28. juna 2017. god., Komisija je zatražila od ovog i drugih podnosilaca žalbi da dostave dodatne informacije o svojim žalbama.

4. 20. septembra i 17. oktobra 2017. godine, Komisija je poslala još dva zahteva za dodatne informacije predstavniku podnosioca žalbe.
5. 20. oktobra 2017. godine, Komisija je dobila odgovor od predstavnika podnosioca žalbe, sa dodatnim informacijama u vezi sa dva slučaja, uključujući i ovaj.
6. 8. decembra 2017. godine, Komisija je prosledila šefici Misije (ŠM) EULEX Kosovo Izjavu o činjenicama i pitanja, pozivajući je da dostavi svoje odgovore i pismena zapažanja o žalbi najkasnije 26. januara 2018. godine.
7. Pismom od 17. januara 2019. godine, od Misije je ponovo zahtevano da do 16. februara 2019. godine dostavi odgovore na pitanja.
8. Pismom od 8. aprila 2019. godine, od Misije je zatraženo da naznači kada će biti u mogućnosti da dostavi odgovore na pitanja, i još jednom je pozvana da odgovori što pre.
9. Zapažanja ŠM su konačno primljena 26. juna 2019. godine.
10. Pismom od 24. jula 2019. god., zapažanja ŠM su prosleđena podnosiocu žalbe i isti je pozvan da, ukoliko želi, odgovori na podnesak Misije. Od podnosioca žalbe nije primljen nijedan drugi podnesak.

I. ČINJENICE

11. Činjenice ovog predmeta, kako su predstavljene u žalbi, mogu se sumirati na sledeći način.
12. 13. septembra 1999. godine u oko 19.00 časova, Arsenije Krivokapić, otac podnosioca žalbe, Miomira Krivokapića, viđen je kako hoda ka Bošnjачkoj Mahali, u Mitrovici. Odmah nakon toga je nestao i nije više viđen.
13. Podnosilac žalbe kaže da je prijavio nestanak svog oca Međunarodnom komitetu Crvenog krsta (MKCK), KFOR-u i UNMIK-u u vreme nestanka. Kasnije je ovu stvar prijavio i Misiji EULEX Kosovo.
14. 17. septembra 1999- godine, MKCK je otvorio zahtev za traganjem za Arsenijom Krivokapićem.
15. Podnosilac žalbe tvrdi da od vremena kada je njegov nestanak prijavljen, ni on niti njegova porodica nisu dobili nikakve dalje informacije od nadležnih organa.
16. 20. aprila 2000. godine, Zorka Krivokapić, supruga Arsenija Krivokapića, dala je izjavu o nestanku svog supruga istražnom sudiji u Opštinskom sudu u Mitrovici. U dve naredne prilike, 19. maja 2000. i 29. juna 2002. godine, ona je dala naknadne izjave Odeljenju kriminalističke policije u Mitrovici.

17. 21. avgusta 2016. godine, Komisija je od Misije zatražila da u vezi sa ovim i jednim drugim predmetom (2016-12) razjasni da li je Misija prosledila spis predmeta lokalnim, kosovskim nadležnim organima u vreme izmene mandata Misije u junu 2018. godine.
18. 23. avgusta 2019. godine, Misija je dostavila svoj odgovor.

II. ŽALBA I STANJE PODNOSIOCA ŽALBE

19. Podnosilac žalbe se poziva na određena osnovna ljudska prava, za koje tvrdi da su prekršena u ovom predmetu, naime: a) pravo na život; b) pravo na slobodu kretanja; c) diskriminacija po osnovu etničke pripadnosti; d) garancija protiv mučenja i drugog okrutnog, nečovečnog i ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja.
20. Iz dole navedenih razloga, Komisija je zauzela stav da se ovaj slučaj treba proglasiti prihvatljivim u vezi sa navodnim kršenjima sledećih odredaba: članovi 2, 3, 8. i 13. Evropske konvencije o ljudskim pravima i slične odredbe kojima se garantuju osnovna prava, primenljive pred Komisijom.
21. Imajući u vidu bliski porodični odnos primarne žrtve – Arsenija Krivokapića – i podnosioca žalbe – Miomira Krivokapića – Komisija je uverena da se podnosilac žalbe može smatrati sekundarnom žrtvom navodnih kršenja i da je, kao takav, potencijalna žrtva u skladu sa Pravilom 25(1) Pravilnika o radu Komisije.

III. PODNESCI STRANA

Podnosilac žalbe

22. Kao što je gore sažeto, podnosilac žalbe tvrdi da je EULEX Kosovo tokom sprovođenja izvršnog mandata trebalo da istraži nestanak njegovog oca i da svojom krivicom to nije učinio, prekršivši njegova i osnovna prava njegovog oca.

Šef Misije

23. ŠM je dostavila podnesak u vezi sa prihvatljivošću ovog predmeta 26. juna 2019. godine.
24. U odgovoru na pitanje Komisije da li je Misija imala saznanja o postojanju ovog predmeta, Misija ukazuje na to da je u okviru prenosa predmeta i spisa predmeta sa UNMIK-a na EULEX Kosovo, Misija primila 'Izveštaj o istrazi ante mortem Jedinice UNMIK-a za ratne zločine – Odsek za nestala lica', koji se odnosi na nestanak Arsenija Krivokapića, od februara 2005. godine. U tom Izveštaju se navodi da je g. Krivokapića nestao 13. septembra 1999. godine, da je slučaj prijavljen Međunarodnom komitetu Crvenog krsta (MKCK) u Beogradu, da je slučaj otvoren u JNL 2002. godine, da je u to vreme bilo nemoguće pronaći svedoke tog događaja, i da slučaj treba da ostane 'otvoren'/'nerešen' u Jedinici za ratne zločine (JRZ). U izveštaju se takođe

navodi da se sa suprugom g. Krivokapića, koja je navedena kao 'svedok', nije moglo stupiti u kontakt.

25. Misija je takođe primila od UNMIK-a nekoliko obrazaca za identifikaciju žrtve sa njegovim podacima, kao i dopis između Stanice Policije UNMIK-a u Mitrovici i Jedinice UNMIK-a za nestala lica (JNL) u Prištini u novembru 2000. godine, kojem se navodi da je nestanak g. Krivokapića po prvi put evidentiran u novembru 2000. godine.
26. Među dokumentima koje je Misija primila bio je i dalji izveštaj ante-mortem, kojeg je neodređenog datuma 2008. godine pripremio jedan policijski službenik UNMIK-a, koji je naveo da predmet treba držati nerešenim u Odseku za Ante-Mortem i ekshumacije 'na čekanju na dalje informacije'. Izgleda da ovaj dokument nije prosleđen STRK-u na ocenu.
27. Stoga, Misija tvrdi, da u trenutku prenosa predmeta na EULEX, predmet nije bio pod aktivnom istragom od strane UNMIK-a, zbog nedostatka informacija.
28. Misija nije primila nikakve druge informacije u vezi sa ovim predmetom i napominje da je podnosilac žalbe nije obavestio o nestanku svog oca.
29. U odgovoru na pitanje Komisije u vezi sa ovom tačkom, Misija je dostavila detaljno objašnjenje kompleksnog i vremenski zahtevnog procesa pregleda, evidentiranja, čuvanja i analize dosijea primljenih od UNMIK-a.
30. U okviru ovog prenosa, UNMIK je predao Misiji nekoliko baza podataka. Predmetu g. Krivokapića je dodeljen broj JNL i evidentiran je u bazi podataka o nestalim licima, koju je UNMIK predao Misiji.
31. Prema svemu sudeći, Misija nije uporedila niti spojila sadržaje policijskih spisa predmeta 'ratnih zločina' i spisa predmeta 'nestalih lica' odmah nakon prijema istih od UNMIK-a. Izgleda da je prioritet dat pregledu policijskih spisa predmeta 'ratnih zločina' na osnovu mišljenja da bi sveobuhvatna unakrsna provera svih spisa zahtevala da se bar delimično prekine rad na otvorenim istragama nasleđenim od UNMIK-a.
32. Iz podneska Misije jasno se vidi da je kategorizacija predmeta i spisa predmeta primljenih od UNMIK-a za EULEX bio 'veliki izazov' zbog obima ovog posla i neadekvatnosti jednog dela klasifikacije koju je uradio UNMIK. U vreme primo-predaje predmeta g. Krivokapića je bio predmet 'nestalog lica'. Da bi rešio ovaj izazov, EULEX je bio primoran da sprovede nekoliko pregleda dosijea UNMIK-a. Ovaj obiman proces bio je dodatno komplikovan pitanjima koja su se odnosila na osoblje i rekonfiguraciju Misije, koja je rezultovala nedostatkom dokumenata u određenim dosijeima, izveštaja ili fotografija. Uzastopni pregledi spisa predmeta sprovedeni su i tokom 2009, 2010. i 2013. godine.
33. Misija takođe navodi, generalno, da je istražila i procesuirala nekoliko slučajeva prisilnog nestanka 'u okviru predmeta ratnih zločina'.

34. Međutim, iz evidencije EULEX-a proizilazi da 'Misije nije učestvovala u istrazi nestanka g. Arsenija Krivokapića'. Konkretno, izgleda da Misija nije obavila nijedan razgovor sa potencijalnim svedocima ili doušnicima.
35. Misija navodi da nema saznanja o bilo kakvoj tekućoj istrazi kosovskih vlasti o ovom predmetu.
36. Podnesci Misije ukazuju na to da Misija nije preduzela nijedan korak da stupi u kontakt sa članovima porodice g. Krivokapića ili ih obavesti o bilo kakvim aspektima ovog predmeta. Od Misije će se u vezi sa ovim tražiti objašnjenje.
37. Konačno, što se tiče pitanja usaglašenosti Misije sa njenim obavezama u vezi sa ljudskim pravima, Misija prvo ukazuje na sudsku praksu i principe koji proizilaze iz sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava u vezi sa „razumnom ekspeditivnošću“, koja se od podnosioca žalbe očekuje u smislu podnošenja žalbe u slučajevima navodne stalne povrede ljudskih prava. Primenjujući te standarde na ovaj slučaj, Misija tvrdi da podnosilac žalbe (ili drugi članovi porodice) nijednom nije kontaktirao Misiju i tvrdi da je odlaganje podnošenja žalbe Komisiji (17 godina od nestanka) i 'preterano' i 'neobjašnjeno'. Na osnovu toga, Misija tvrdi da žalbu treba proglašiti neprihvatljivom.
38. Misija ne podnosi nikakve druge prigovore o prihvatljivosti ovog predmeta.
39. 21. avgusta 2019. godine, Komisija je tražila pojašnjenje od Misije o tome da li je spis predmeta u vezi sa ovim slučajem prenet lokalnim kosovskim organima u vreme tranzicije Misije u junu 2018. godine.
40. Elektronskom poštom od 23. avgusta 2019. godine, Misija je razjasnila da su 'sva dokumenta na koja se poziva u odgovorima EULEX-a od 26. juna 2019. godine prenesena lokalnim nadležnim organima u sklopu procesa primo-predaje. Prema našem shavatanju ovaj predmet je predat kao spis predmeta nestalog lica.'

Odgovor podnosioca žalbe

41. Podnosilac žalbe je pozvan da dostavi naknadne podneske najkasnije do 24. jula 2019. god., međutim nije iskoristio tu mogućnost.

I. OCENA KOMISIJE

Mandat Komisije (pravilo 25 stav 1 Poslovnika o radu)

42. Kao stvar materijalnog prava, Komisija je ovlašćena da primenjuje instrumente za ljudska prava, definisana EULEX-ovim Konceptom odgovornosti od 29. oktobra 2009. godine o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava. Od posebnog značaja za rad Komisije jesu Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i

Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, koji postavljaju minimalne standarde za zaštitu ljudskih prava, koja garantuju javne vlasti u svim demokratskim pravnim sistemima.

43. Pre razmatranja osnovanosti žalbe Komisija mora da odluči da li da prihvati žalbu, uzevši u obzir kriterijume o prihvatljivosti predviđene pravilom 29 Pravilnika o radu Komisije.
44. Shodno pravilu 25, stav 1, Komisija može razmatrati jedino žalbe koje se odnose na povredu ljudskih prava od strane Misije EULEX Kosovo prilikom sprovođenja njenog izvršnog mandata.
45. Komisija je već odlučila u prethodnim slučajevima da žalbe poput ove spadaju u okvir njenih nadležnosti. Nema uverljivog razloga da se po pitanju ove žalbe odstupi od tog stava. Komisija u ovom kontekstu mora ponoviti da istraga slučajeva 'prisilnih nestanaka' nije bila samo deo mandata Misije, već je bila osnovni i suštinski element istog. U predmetu L.O. protiv EULEX-a, Komisija je stoga naglasila da 'može biti malo argumenata da istraga sudbine nestalih – bez obzira na versku i etničku pripadnost – mora biti i ostati operativni prioritet za EULEX kao Misiju vladavine prava, za šta joj se moraju obezbediti neophodni resursi' (L.O. protiv EULEX-a, predmet br. 2014-32, Odluka i nalazi, 11. novembar 2015. godine, stav 47).

Usklađenost sa pravilom o 6-mesečnom roku i nadležnost ratione temporis

46. Kao što je već rečeno gore (vidi, *gore*, stav 37), Misija je skrenula pažnju Komisiji na sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava u pogledu načela razumne ekspeditivnosti po pitanju podnošenja žalbi i izjavila da dotična žalba nije ispunila taj standard i da je na osnovu toga treba proglasiti neprihvatljivom.
47. Kao preliminarno pitanje, Komisija treba da ukaže na to da su uslovi prihvatljivosti navedeni u njenom Pravilniku o radu. Što se tiče vremena, u Pravilniku se navode sledeći uslovi (pravilo 25, stavovi 2-4):
 2. Komisija razmatra jedino žalbe koje se odnose na kršenja ljudskih prava koja su počinjena nakon 9. decembra 2008. godine na Kosovu.
 3. Žalbe treba podneti Komisiji u roku od šest meseci od dana navedenog kršenja prava.
 4. Izuzetno od stava 3, žalbe koje se odnose na slučajeve koji su preneseni sa EULEX-a na kosovske institucije, treba podneti u roku od šest meseci od okončanja izvršnog mandata EULEX-a u krivično-pravnom sistemu, kako je definisano kosovskim zakonima, ili u roku od šest meseci od prenosa spisa predmeta.
48. Na osnovu toga, '[ž]albe se moraju podneti Komisiji u roku od šest meseci od dana navodnog kršenja prava'. Vidi, npr., *Gashi protiv EULEX-a*, 2013-22, 7. april 2014. god., stav 10; *Thaqi protiv EULEX-a*, 2010-02, 14. septembar 2009. god., stav 51.

49. Primenjujući ove odredbe, Komisija je konstatovala da ukoliko je povreda osnovnih prava u toku, rok od 6 meseci u principu ne ističe dok kršenje ne prestane. Vidi, npr. *Zahiti protiv EULEX-a*, 7. jun 2013. god., stav 42. U takvom slučaju, rok počinje da teče na datum nakon osporene radnje za koju se tvrdi da je prouzrokovala ili je rezultovala kršenjem prava. Vidi, npr., *Y protiv EULEX-a*, 15. novembar 2012. god., stavovi 30-31. U ovom slučaju, navedeno kršenje je bilo kontinuirano i trajalo je do juna 2018. godine. Kada je mandat Misije izmenjen, a Misija izgubila sposobnost da istražuje (ili da nastavi da istražuje) takve slučajeve.
50. Pravila ne postavljaju, pored gore pomenutih zahteva, nikakav drugi vremenski uslov ili uslov „razumne ekspeditivnosti“, kojim bi se regulisala prihvatljivost žalbe pred Komisijom. To bi bio dovoljan razlog da Komisija odbaci argument Misije kao nevažeći, a citirane organe kao neprimenljive na ovaj postupak. Zaista bi bilo nepravedno da se predmet proglasi neprihvatljivim na osnovu zahteva koji nije sastavni deo normativnog okvira Komisije.
51. Međutim, kao što je priznato u predmetu br.2017-02, generalno cilj principa ‘razumne ekspeditivnosti’ primenjenog pred KRLjP jeste očuvanje efikasnost prava podnosioca žalbe, i istovremeno izbegavanje nepotrebnog odlaganja koja mogu uticati na taj cilj i stvoriti stanje stalne pravne neizvesnosti. Vidi Zufe Miladinović protiv EULEX-a, 2017-02, 27. mart 2019. god., stav 50. Ovo je cilj koji Komisija takođe treba da sačuva u kontekstu svog mandata, istovremeno uzimajući u obzir specifičnosti svog mandata, kao što je navedeno dole. Vidi takođe D.W., E.V., F.U., G.T., Zlata Veselinović, H.S., I.R. protiv EULEX-a, Predmet br. 2014-11, 2014-12, 2014-13, 2014-14, 2014-15, 2014-16, i 2014-17, 30. septembar 2015., stavovi 94-97; Rejhane Sadiku-Syla protiv EULEX-a, Predmet br. 2014-34, 29. septembar 2015., stavovi 43-48; Dragiša Kostić protiv EULEX-a, Predmet br. 2016-10, 19. jun 2019.god., stavovi 37-45.
52. U cilju rešavanja ovog pitanja, Komisija primećuje sledeće. Prvo, ako se prihvati podnesak podnosioca žalbe, navodna povreda njegovih prava trajala bi sve relevantno vreme do juna 2018. godine, tj. čak i *nakon* što je podneo žalbu Komisiji.
53. Drugo, nadležnost i odgovornost Misije da istraži predmete ove vrste postojale su *proprio motu*, kao zakon. To nije zavisilo niti je bilo uslovljeno zvaničnim zahtevom za istragu ili stupanjem u kontakt sa Misijom u tu svrhu od strane porodice nestalog. U predmetu poput ovog, EULEX je zaista dužan da postupa *proprio motu*, s ciljem da obezbedi da se nestanak marljivo, brzo i efikasno istraži. Vidi, npr., L.O. protiv EULEX-a, 2014-32, Odluka i nalazi, 11. novembar 2015. god., stav 63, i reference na ESLjP: Ahmet Özkan i ostali protiv Turske, Zahtev br. 21689/93, presuda od 6. aprila 2004., stav 310; Isayeva protiv Rusije, Zahtev br. 57950/00, presuda od 24. februara 2005., stav 210. Vidi takođe, uopšte, Sadiku-Syla protiv EULEX-a, 2014-34, Odluka i nalazi, 19. oktobar 2016., stav 41; L.O. protiv EULEX-a, 2014-32, Odluka i nalazi, 11. novembar 2015., stav 63; Sadiku-Syla protiv EULEX-a, 2014-34, 29. septembar 2015, stav 46 (“nadležnost EULEX-ovih tužilaca da ispitaju navodna kršenja pomenutih prava je nezavisna od bilo koje žalbe podnete od strane žrtava ili njihovih rođaka, tako da je postojalo zakonski-osnovano očekivanje da će oni pregledati pomenute predmete bez obzira na postupke žalilaca.”); D.W., E.V., F.U., G.T., Zlata Veselinović,

H.S., I.R. protiv EULEX-a, 2014-11 do 2014-17, Odluka o prihvatljivosti, 30. septembar 2015., stav 97.

54. Prema tome, Misija bi bila dužna da sprovede istragu od trenutka kada je obaveštena o postojanju tog slučaja (tj. krajem 2008 – početkom 2009. godine). I, prema važećem režimu, bila bi nadležna da pokrene tu istragu *proprio motu* do maja/juna 2014. godine i, nakon toga, pod klauzulom “vanrednih okolnosti” revidiranog Zakona o nadležnostima. Stoga je Komisija u predmetu *Sadiku-Syla* rekla sledeće:

“ŠM tvrdi da je novo zakonodavstvo koje je stupilo na snagu 07. maja 2014. godine “značajno smanjilo mogućnost EULEX-ovim tužiocima i sudijama da sprovode izvršne funkcije u novim predmetima” (Odgovor, str. 6, odnosi se na Omnibus Zakon kojim je izmenjen Zakon o pravnoj nadležnosti). Međutim, Komisija konstatuje da član 7.(a) Zakona o pravnoj nadležnosti predviđa: “ovlašćenja EULEX-ovih tužilaca u vanrednim okolnostima”: “U vanrednim okolnostima slučaj će biti dodeljen EULEX-ovom tužiocu zajedničkom odlukom glavnog državnog tužioca i nadležnog organa Misije EULEX Kosovo.” ŠM nije uspeo da objasni zašto ova odredba ne pruža adekvatni pravni osnov po kojem EULEX-ovi tužioci treba da postupaju, a naročito u slučaju kao što je ovaj, u kojem lokalni organi prema svemu sudeći ne sprovode istragu. Komisija poziva strane da pokrenu ovo pitanje ukoliko žele da dostave podneske u pogledu osnovanosti ovog slučaj.”

Sadiku-Syla protiv EULEX-a, 2014-34, 29. septembar 2015. god., stav 62. Vidi takođe, D.W., E.V., F.U., G.T., Zlata Veselinović, H.S., I.R. protiv EULEX-a, 2014-11 do 2014-17, 30. septembar 2015. god., stav 90; *Sadiku-Syla* protiv EULEX-a, 2014-34, 19. oktobar 2016. god., stavovi 23, itd.

55. Komisija dalje navodi da u skladu sa revidiranim OPLAN-om, odraženim u pravilu 25 (4) Pravidnika o radu Komisije, žalbe koje se odnose na predmete prenete sa EULEX-a na kosovske institucije treba podneti u roku od šest meseci nakon okončanja izvršnog mandata EULEX-a u krivično-pravnom sistemu, kako je predviđeno kosovskim zakonom ili u roku od šest meseci od primo-predaje spisa predmeta. S obzirom da je prenos ovog predmeta prenesen u okviru perioda tranzicije, rok za podnošenje žalbe nije bio istekao u vreme podnošenja ove žalbe.
56. Treće, iz podnesaka Misije proizilazi da je UNMIK ovaj predmet predao Misiji kao ‘otvoren’ ili ‘tekući’ predmet, pošto nisu pronađeni posmrtni ostaci g. Krivokapića i nikada nije zvanično doneta odluka o zatvaranju ovog predmeta. Drugim rečima, ovaj predmet je bio u UNMIK-ovim dosijeima, a zatim u dosijeima Misije, iako je ostao neaktivan gotovo dve decenije.
57. Četvrto, iz podnesaka Misije je očigledno da Misija nije preduzela nijedan korak da stupi u kontakt ili razgovara sa članovima porodice nestalog; niti je tim članovima porodice pružila bilo kakve informacije koje je posedovala. U tim okolnostima, nejasno je da li su članovi porodice g. Krivokapića ikada saznali da je Misija posedovala informacije koje su se odnosile na njegov nestanak.

58. Peto, prilikom ocene postupaka podnosioca žalbe, treba uzeti u obzir niz faktora:

- i. Jedan se odnosi na prirodu tih postupaka. U predmetu ovakve prirode, 'moraju se uzeti u obzir neizvesnost i konfuzija, koji često karakterišu posledice nestanka'. Vidi *Varnava i ostali protiv Turske* stavovi 162-163; i *Zufe Miladinović protiv EULEX-a, 2017-02, 27. mart 2019. god., stav 51.* Komisija se slaže. Sud, stoga, smatra da je 'ozbiljna priroda nestanaka takva da se standard ekspeditivnosti koji se očekuje od članova porodice ne može držati previše strogim u kontekstu zaštite Konvencije'. Vidi *Varnava i ostali protiv Turske* stavovi 162-163; i *Zufe Miladinović protiv EULEX-a, 2017-02, 27. mart 2019. god., stav 51.*
- ii. Treba uzeti u obzir i činjenicu da je niz institucija sukcesivno bilo odgovorno da 'uradi nešto' u ovom slučaju: UNMIK; EULEX Kosovo; a sada lokalne vlasti. Ostale institucije su takođe igrale ulogu u vezi sa slučajevima prisilnog nestanka, uključujući MKCK. Podnosilac žalbe i njegova porodica su prijavili ovaj slučaj u nekoliko takvih organizacija (vidi, gore, stav 13). U tom smislu, za njih se teško može reći da su bili neaktivni. Umesto toga, naizgled nijedna od ovih institucija nije sprovedla istragu u ovom slučaju. Dalje, kao što je vidljivo iz podnesaka jednog drugog podnosioca žalbe u sličnom predmetu (2016-12), žrtve kršenja prava su mogle biti zbunjene sukcesijom nadležnih organa i možda sa njihove strane nije bilo potpuno nerazumno pretpostaviti da, nakon što su obavestili organizaciju odgovornu za istragu slučaja u vreme koje je bilo najbliže nestanku (tj. UNMIK), nije bilo potrebno ponovo kontaktirati organizaciju koja je od nje preuzela tu odgovornost (tj. EULEX Kosovo).
- iii. Još jedna značajna specifičnost koja karakteriše rad ove Misije i računanje vremena za podnošenje žalbe pred Komisijom je činjenica da je ova Misija osnovana deceniju nakon relevantnih događaja. Nakon tog vremena, bile su potrebne godine da Misija započne istragu takvih slučajeva koji su sada u razmatranju. U tom smislu, više od jedne decenije je neizbežno prošlo čak pre nego što je podnosilac žalbe mogao razmišljati o tome da Komisiji podnese žalbu, navodeći krivicu Misije za neuspeh. To posebno stanje se mora nužno uzeti u obzir pri odlučivanju da li je podnosilac žalbe postupao pravovremeno kada se žalio na neuspeh Misije.
- iv. Takođe relevantna u ovom kontekstu jeste činjenica da bi za njih, kao žrtve srpske nacionalnosti, bar neko vreme bilo lično i praktično komplikovano tražiti pomoć od vlasti na Kosovu.

59. Prilikom odlučivanja da li je i dalje postojala razumna mogućnost za istragu u ovom slučaju, treba imati na umu sledeće. Prvo, Misija je imala svoje podatke koji se odnose na taj slučaj i koji su, u najmanju ruku, trebali zahtevati od njenih organa da razmotre da li je trebalo pokrenuti istragu. Nejasno je zašto se naizgled odlučila da ne sprovede takvu procenu. U tom smislu, moglo bi se očekivati da su moguće linije istrage – konkretno, intervjuisanje onih koji su bili prisutni prilikom nestanka; intervjuisanje

članova porodice, koji su mogli imati relevantne informacije; istraga sličnih slučajeva na tom području u to vreme; istraga mogućih poznatih počinitelaca ili jedinica aktivnih u to vreme – mogle biti istražene u cilju određivanja mogućnosti i održivosti istrage. Nije nerazumno pretpostaviti da bi, da su se one istražile, mogla biti donesena odluka o pokretanju pune istrage. Drugo, kao što je gore navedeno, istraga i krivično gonjenje ovakvih slučajeva bili su u samoj srži odgovornosti Misije za vladavinu prava, i Misija je zaista istražila brojne takve slučajeve decenijama nakon nestanka žrtava. Na osnovu toga ne bi bilo nerazumno pretpostaviti da je mogla istražiti i ovaj slučaj. Sa kasnim uvidom može se činiti naivno da bi podnosilac žalbe toliko godina verovao u mogućnost istrage pod nadzorom EULEX-a, ali takvo očekivanje nije bilo nerazumno imajući u vidu gore navedena razmatranja i osnovnu odgovornost Misije u vezi sa slučajevima ove vrste. Pored toga, kao što navodi ESLJP, nije nerazumno da član porodice nestalog čeka nekoliko godina 'pre nego što delotvorno ispari nada za napredak' (*Varnava i ostali protiv Turske stavovi* 162-163; Zufe Miladinović protiv EULEX-a, 2017-02, 27. mart 2019. god., stav 50-51).

60. Nadalje, čini se da joj kašnjenje sa podnošenjem žalbe koje Misija navodi, nije prouzrokovalo nikakve predrasude u pogledu postupka pred Komisijom. Vidi Zufe Miladinović protiv EULEX-a, 2017-02, 27. marta 2019. god., stav 59. Interes koji bi Misija mogla imati za strogo sprovođenje roka od 6 meseci mora se tumačiti i u tom pogledu.
61. Stoga, imajući u vidu sve te okolnosti, za kašnjenje pripisano podnosiocu žalbe ne može se reći da je preterano ili neobjašnjeno, jer je podnosilac žalbe nastavio da podstiče i kontaktira organe, za koje je podnosilac žalbe smatrao da mogu da pomognu da se istraga nastavi. I danas postoji veliko interesovanje za potpunu i efikasnu istragu ove stvari.
62. U tim okolnostima, Komisija se uverila da je podnosilac žalbe ispunio uslove Pravilnika i da je njegova žalba podnesena blagovremeno. Međutim, činjenica da je prošlo toliko vremena od nestanka g. Krivokapića mogla bi uticati na obeštećenje koje bi Komisija mogla da odobri, ukoliko žalba bude uspešna po svojoj osnovanosti.
63. Komisija zaključuje da je *ratione temporis* nadležna da razmotri postupke Misije do 14. juna 2018. godine. Nakon tog datuma Misija više nije imala nikakve izvršne odgovornosti u vezi sa tim slučajem. Međutim, aktivnosti sprovedene nakon tog datuma mogu biti relevantne za procenu u kojoj je meri Misija mogla da ispuni svoje obaveze u pogledu ljudskih prava. Komisija stoga poziva Misiju da se u svojim podnescima pozove na svaki napor (ako ih ima) koji je Misija preduzela da obezbedi da je ovaj slučaj bio ili je trenutno pod istragom, uključujući i nakon tog datuma.

Nadležnost Komisije ratione materiae

64. Misija ne osporava nadležnost Komisije *ratione materiae* u ovom predmetu i Komisija je zaista uverena sa je nadležna za ovu stvar. Predmet je jasno spadao u izvršnu (istražnu) nadležnost organa Misije, koji su zapravo pregledali spise ovog predmeta i predložili dalju istragu.

65. Shodno ranijim predmetima koji se odnose na slična pitanja, Komisija je uverena da je nadležna *ratione materiae* da obradi ovaj predmet.

Sloboda kretanja i diskriminacija po osnovu etničke pripadnosti

66. Kao što je navedeno gore, podnosilac žalbe takođe tvrdi da je Misija prekršila njegovo pravo na slobodu kretanja i zaštitu od (etničke) diskriminacije.
67. Komisija nije pronašla dokaze u evidenciji koji bi potkrepili ovu tvrdnju.
68. Stoga, Komisija ovaj deo žalbe smatra očigledno neosnovanim.

IZ OVIH RAZLOGA KOMISIJA JEDNOGLASNO

PROGLAŠAVA PRIHVATLJIVOM, bez prejudiciranja osnovanosti stvari, žalbu u smislu navedenih povreda članova 2, 3, 8. i 13. Evropske konvencije o ljudskim pravima;

PROGLAŠAVA neprihvatljivim ostali deo žalbe;

TRAŽI OD STRANA DA RAZMOTRE SLEDEĆA PITANJA u pogledu osnovanosti ovog predmeta,

i. **Za Misiju:**

1. Koje su korake, ako ih ima, Misija ili njeni organi preduzeli da bi istražili ovaj slučaj?
2. Da li je Misija preduzela bilo kakve korake da stupi u kontakt sa članovima porodice g. Krivokapića ili im pruži informacije u vezi sa ovim predmetom? Ukoliko jeste, kakve korake?
3. Šta, ako išta, Misija može da uradi kako bi obezbedila da lokalne vlasti ispunjavaju svoje obaveze u pogledu ljudskih prava u odnosu na podnosioca žalbe?
4. U vašem pismu od 26. juna 2019. god. (st. 8), navodi se da, prema vašoj evidenciji, Misija nije učestvovala u istrazi nestanka g. Arsenija Krivokapića.

- a. Zašto Misija nije istražila ovaj predmet?
 - b. Kada je doneta odluka?
 - c. Da li je ona saopštena članovima porodice g. Krivokapića?
5. Da li je spis predmeta koji se odnosi na g. Arsenija Krivokapića predat lokalnim nadležnim organima? Ukoliko jeste, kada? Ukoliko nije, zašto?
 6. U vašem podnesku od 26. juna 2019. god., vi govorite o jednom izveštaju ante-mortem iz 2008. godine, kojeg je pripremio jedan policijski službenik UNMIK-a. Dalje navodite (st. 4 u vašem pismu) da ovaj dokument nije prosleđen STRK-u na ocenu. Molimo navedite koji je organ Misije primio taj dokument od UNMIK-a? Molimo, takođe navedite zašto nije prosleđen STRK-u.
 7. Da li je Misija prekršila ili doprinela kršenju prava podnosioca žalbe iz članova 2, 3, 8. i 13. Konvencije? Ukoliko jeste, na koji način?

ii. **Za podnosioca žalbe:**

1. Da li ste i kakav kontakt imali sa Misijom EULEX ili njenim predstavnicima?
2. Da li imate saznanja o bilo kakvim naporima lokalnih nadležnih organa da istraže ovaj slučaj?
3. Da li je Misija prekršila ili doprinela kršenju prava podnosioca žalbe iz članova 2, 3, 8. i 13. Konvencije? Ukoliko jeste, na koji način?
4. Koje su posledice – lične, finansijske, pravne i emocionalne – povezane sa nestankom vašeg člana porodice?

TRAŽI od strana da odgovore na gore navedena pitanja najkasnije do 11. novembra 2019. godine.

Za Komisiju,

Guénaél METTRAUX
Predsedavajući član

Anna BEDNAREK
Član

Anna AUTIO
Član